

ฉีด 'ฟิลเลอร์' ???

มือเร็ว ๆ นี้เห็นข่าวนักร้องชื่อดังขวัญใจวัยรุ่นคนหนึ่งออกมาให้สัมภาษณ์ยอมรับว่า ไปฉีด "ฟิลเลอร์" (Filler) ที่ญี่ปุ่นให้คางโค้งขึ้น ก็เลยพุดคุยกับ รศ.นพ.อาทิ เครือวิทย์ ศัลยแพทย์ตกแต่ง รพ.รามาริมติ มหาวิทยาลัยมหิดล อดีตคณาบดีสมาคมศัลยแพทย์ตกแต่งแห่งประเทศไทย และอดีตคณาบดีสมาคมศัลยแพทย์ตกแต่งเสริมสวยแห่งประเทศไทย และ ผศ.พญ.สุวิรากร โสภาสวงค์ ประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์ สมาคมแพทย์ผิวหนังแห่งประเทศไทย เพื่อหาคำตอบในเรื่องนี้

เริ่มจาก รศ.นพ.อาทิ เครือวิทย์ อธิบายว่า "ฟิลเลอร์" เป็นศัพท์ใหม่ที่เพิ่งใช้มาเมื่อ 10 กว่าปีมานี้เอง เป็นคำรวม ๆ ที่เรียกสารสังเคราะห์ที่เลียนแบบธรรมชาติที่นำมาฉีดเสริมเนื้อเยื่ออ่อน (soft tissue augmentation) เพื่อความสวยงามเป็นส่วนใหญ่และเพื่อแก้ไขความพิการ ปัจจุบันนี้สารสังเคราะห์ที่นิยมคือ "ไฮยาลูโรนิก แอซิด" (hyaluronic acid, HA) เรียกสั้น ๆ ว่า "ไฮยา" สารตัวนี้ปกติที่มีอยู่ในชั้นหนังแท้ของคนเราอยู่แล้ว

"ฟิลเลอร์" อาจสังเคราะห์จากเนื้อเยื่ออ่อนของคนไข้เองโดยต้องเลี้ยงเซลล์เพิ่มปริมาณและใช้เวลานาน เทคโนโลยียุ่งยาก ราคาแพง แต่ที่ใช้ในขณะนี้สังเคราะห์จากเนื้อเยื่อคนอื่น หรือสังเคราะห์จากสัตว์ จึงอาจทำให้เกิดการแพ้ได้ ต้องทดสอบก่อนฉีดว่า แพ้หรือไม่ และที่ใหม่สุดคือการสังเคราะห์จากแบคทีเรีย ไม่จำเป็น ต้องทดสอบก่อนฉีด กำลังเป็นที่นิยมนำมาใช้ อยู่ในปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์หลายบริษัท และ "ฟิลเลอร์" ที่ออกฤทธิ์อยู่ได้

โดยหลายบริษัท และ "ฟิลเลอร์" ชั่วคราวได้รับอนุญาตจาก ออย. แล้ว

เสริมส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเช่นกัน และผู้ที่แอบฉีดให้ชาวบ้านที่ถูกหลอกมักจะเป็นหมอมืออ่อน ทำให้เกิดปัญหาอีกแบบคือเชื้อเรื้อรัง พิการ ผิดรูป ใช้งานไม่ได้ แต่ก็ยังมีข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ที่อยู่บ่อย ๆ

รศ.นพ.อาทิ กล่าวว่า สำหรับการนำ "ฟิลเลอร์" มาใช้ในการเสริมสวยใบหน้า ฉีดคางให้โค้งขึ้น การฉีดพวกนี้จะไม่ถาวร บริเวณจมูกมีทั้งเนื้อเยื่ออ่อนและแข็ง การฉีดฟิลเลอร์ จะเลียนแบบเนื้อเยื่ออ่อน ก็จะไปช่วยเสริมเฉพาะส่วนให้บุ๋มขึ้นมา แต่จะไม่สามารถแก้ไขส่วนปลายจมูกซึ่งมีกระดูกอ่อนเป็นโครงสร้างให้สวยงามได้ แม้จะฉีด "ฟิลเลอร์" แล้วบีบคางให้คงรูปอย่างไร ก็จะได้แค่ปลายจมูกที่บวมตุ่ย เท่านั้น ในที่สุดก็ต้องไปผ่าตัดเสริมจมูกได้ผลถาวร

การฉีดเสริมคาง เสริมหน้าอก เสริมคิ้วคาง ด้วย "ฟิลเลอร์" หรือสารเหลวอย่างอื่น ก็เป็นความเข้าใจผิดของประชาชน และผู้บริโภค เพราะศัลยแพทย์ตกแต่งที่แท้จริงจะไม่ทำเช่นนั้น เพราะมีการผ่าตัดที่ได้มาตรฐานได้ผลดีเป็นที่ยอมรับทั่วโลกอยู่แล้ว ชาวบ้านมักจะกลัวการผ่าตัด จึงคิดว่าการฉีดสารเหลวจะช่วยให้ไม่ต้องผ่าตัดเลยดีกว่า ผู้ฉีดเป็นใคร ฉีดอะไร มีข้อดีข้อเสียอย่างไร ในทางปฏิบัติศัลยแพทย์ตกแต่งบางท่านก็ฉีด "ฟิลเลอร์" ถ้ามีข้อบ่งชี้ ที่สำคัญคือเป็นความประสงค์ของผู้ป่วยเอง และผู้ป่วยได้รับการอธิบายจากแพทย์แล้วว่ามีผลดีผลเสียอย่างไร

รศ.นพ.อาทิ กล่าวว่า การฉีดเซลล์ไขมันของตนเองเพื่อเสริมเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นการถาวรได้ แต่จะคงอยู่ประมาณ 40-50 เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าฉีดในปริมาณที่มากเกินไป เช่น ฉีดเสริมอก เสริมคิ้วคาง เซลล์ไขมันบางส่วนจะขาดเลือดไปเลี้ยง เกิดปัญหาเซลล์ตาย ติดเชื้อ เป็นหนอง เป็นก้อนแข็ง การใช้เซลล์ไขมันฉีดเสริมจมูกก็ช่วยได้บ้าง แต่ไม่สามารถทำให้จมูกมีรูปร่างตามที่ต้องการได้ เพราะไขมันเป็นของเหลว จึงไม่มีคุณสมบัติเหมือนแท่งซิลิโคน กระดุก หรือ กระดุกอ่อน แพทย์ผู้ฉีดจะต้องอธิบายความจริงข้อนี้ให้ผู้บริโภคได้รับทราบและพิจารณาให้ดีก่อนด้วย

สิ่งที่อยากฝากสำหรับคนที่จะไปฉีด "ฟิลเลอร์" คือ ถ้าเป็นสารสังเคราะห์จำพวก ซิลิโคน พาราฟิน เบบี ออยล์ ห้ามฉีดเด็ดขาด อีกทั้งแพทย์จริง ๆ คงไม่มีใครฉีดยาเหล่านี้ให้กับคนไข้ คนที่ฉีดยาเหล่านี้มักจะเป็นหมอมืออ่อน ดังนั้นผู้บริโภคต้องศึกษาให้แน่ใจว่าคนที่จะไปรักษาด้วยนั้นเป็นแพทย์จริง ๆ แน่ใจว่าสารที่ฉีดถูกกฎหมาย และสารนั้นได้รับการยอมรับจาก ออย. ต้องพิจารณาว่าคุ้มเงินหรือไม่ จำเป็นหรือไม่กับการฉีดเสริมที่ได้ผลชั่วคราว ปกติผู้ป่วยจะเชื่อแพทย์ ดังนั้นแพทย์จะต้องมีความรับผิดชอบปฏิบัติถูกต้องตามจริยธรรม มีความเมตตาต่อผู้ป่วยไม่ทำผิดกฎหมาย

ด้าน ผศ.พญ.สุวิรากร โสภาสวงค์ ประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์ สมาคมแพทย์ผิวหนังแห่งประเทศไทย กล่าวว่า "ฟิลเลอร์" เป็นสารสังเคราะห์ที่มีไว้เพิ่มเนื้อผิว เป็นสารเติมเต็ม มีหลายชนิด ตั้งแต่ แบบไม่ถาวร ซึ่งเป็นสารที่มีอยู่แล้วในผิวหนัง ได้แก่ คอลลาเจน และสารไฮยาลูโรนิก แอซิด โดยที่คอลลาเจนได้มาจากการสกัดของวัว ทำให้มีการแพ้โปรตีนได้ ก่อนฉีดต้องทำการทดสอบผิวหนังก่อน ปัจจุบันไม่นิยมใช้เท่าไร มาใช้สารไฮยาลูโรนิก บางชนิดสกัดจากสัตว์ บางชนิดเป็นสารที่สกัดมาจากน้ำตาลที่ถูกย่อยโดยแบคทีเรียสเตรปโตคอคคัส เป็นการสังเคราะห์ทางชีวภาพ กลุ่มนี้จะอยู่ได้ประมาณ 6-8 เดือน ก็ค่อย ๆ หมดไป โดยถ้าฉีดแล้วไม่พอใจ มีสารที่ฉีดละลายแก้ไขได้

ปลอดคยไม่มีมีการแพ้ไม่ทดสอบผิวก่อน
แบบกึ่งถาวร (Semipermanent filler) มักเป็นกลุ่มที่มีการผสมของสารถาวร จำพวกอะคริลิค เข้ากับสารไม่ถาวร เมื่อสารไม่ถาวรหายไปที่ยังมีสารที่ผสมอยู่ทำให้สารเติมเต็มอยู่ได้นานขึ้น แบบถาวร ส่วนใหญ่เป็นสารสังเคราะห์เลียนแบบธรรมชาติ พวกโพลีแลคติก หรือซิลิโคนเหลว ซึ่งปัจจุบันทราบแล้วว่าซิลิโคนเหลวทำให้เกิดปัญหาได้มาก เช่น ฉีดแล้วไหลมากองคางที่ต่าง ๆ

ส่วนมากแพทย์ผิวหนังนิยมใช้ฉีดเสริมเพื่อความสวยงามที่ใบหน้า เช่น คนไข้มีรอยบุ๋มหลุมสิว รอยขุ่น ร่องลึก ก็ฉีดเสริมเข้าไป ถ้าฉีดแล้วออกฤทธิ์ทำให้บุ๋มมากไปสามารถแก้ไขได้โดยฉีดสารไปละลายได้

"สารเฮาเอ" ที่สังเคราะห์ขึ้นมาจะไปคุดน้ำในร่างกายเรา ได้เป็นพันเท่า เพื่อให้สารที่ฉีดเข้าไปบวมโต ผิวหนังตึงตึงหรือบุ๋มขึ้นมา ก็แก้ปัญหา ร่องรอยต่าง ๆ ได้ระดับหนึ่ง แต่ไม่ได้คงสภาพนั้นอยู่ถาวร เพราะมีการดูดซึมกลับ และการทำลายกลับตามธรรมชาติของร่างกาย โดยจะอยู่ได้ประมาณ 4 เดือนถึง 1 ปี เพราะเป็น "ฟิลเลอร์" ที่อยู่ในร่างกายได้ชั่วคราว ดังนั้นคนไข้ก็ต้องไปพบแพทย์เสียเงินอยู่เรื่อย ๆ "ฟิลเลอร์" ที่อยู่ถาวรในร่างกายไม่เป็นที่ยอมรับทางการแพทย์ และ ออย. แต่ก็ยังมีผู้นำมาแอบใช้ ผู้บริโภคจึงต้องระวังปัญหา

นอกจากนี้สารเหลวอีกชนิดที่ฉีดกันมานาน คือ ซิลิโคนเหลว ชนิดที่สังเคราะห์มาใช้ในทางการแพทย์ แต่ไม่นิยมใช้ในการฉีดเสริมสวยใบหน้า โดยอาจมีการใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อรักษาโรค เช่น แพทย์ตา ชู คอ ฉุม แต่ในทางเสริมสวยไม่ได้ใช้ซิลิโคนเหลวฉีดเสริม และถือว่าเป็นเวชปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย รวมถึง พาราฟิน น้ำมันมะกอก เบบี ออยล์ ก็เป็นสารเหลวที่ห้ามใช้ฉีด

รศ.นพ.อาทิ เครือวิทย์

เช่น ช้างงู กัดแก้ม แก้มอาจจะห้อย เป็นก้อน หรือเกิดการแพ้ เป็นก้อนแดง หรือร่างกายไม่รับถือเป็นสารแปลกปลอมได้ ดังนั้นจึงไม่นิยมใช้ ยกเว้น พวกที่ไปฉีดโดยไม่ใช่แพทย์ เนื่องจากมีราคาถูกและอยู่ได้นาน กลุ่มสุดท้าย เป็นสารธรรมชาติจากร่างกายของเราเอง เช่น ไขมันที่ดูดออกมาจากผิวหนังที่ขา หรือหน้าท้อง แต่กลุ่มนี้ใช้ได้ไม่นาน เช่นกัน

“ฟิลเลอร์” ที่นิยมใช้ คือ ชนิดที่ไม่ถาวร สมัยก่อนจะเป็นคอลลาเจนที่ได้จากสัตว์แต่อาจทำให้เกิดการแพ้ได้ แต่ในปัจจุบันคือ “สารไฮยาลูโรนิก แอซิด” เป็นสารที่มีอยู่ในผิวหนังของเราอยู่แล้ว เป็นสารที่ชุ่มน้ำได้มาก พอฉีดไปจะพองในร่างกายนะ แต่ “สารไฮยาลูโรนิก แอซิด” จะมีหลายชนิด หลายยี่ห้อ หลายเกรด หลายราคา โดยมีการนำเข้าจากหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งต้องขออนุญาตนำเข้าจาก ออย. ส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้เรื่องความสวยความงาม นิยมใช้เต็มรีเวอร์รอย่งแก้ม ปรับรูปหน้า จะอยู่ได้ประมาณ 6-8 เดือน

ผศ. พญ. อูธรรัต โอภาสวงศ์

เป็นไบโอเทคโนโลยี ที่มีความปลอดภัย นอกจากนี้ “ฟิลเลอร์” ยังถูกนำมาใช้ในการรักษาผู้ป่วยที่มีลักษณะผิดปกติรูปร่างไป เช่น คนที่ได้รับอุบัติเหตุหน้าขยุบ หรือคนไข้โรคเอดส์แก้มตอบก็จะฉีดฟิลเลอร์เข้าไป

คนไทยฉีด “ฟิลเลอร์” เยอะมาก เพราะเห็นผลเร็ว และไม่ได้อยู่ถาวร กลุ่มเป้าหมายคือ คนที่ชอบความสวยความงาม คนที่กลัวการผ่าตัด ศัลยกรรม ฉะนั้น ร้อง นักแสดง อาจใช้ร่วมกับใบที่อกได้ ราคาค่อนข้างสูง เพราะเป็นสารที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ถ้าที่ไหนฉีดด้วยราคาถูก ให้สงสัยว่าเป็นสารที่ไม่ปลอดภัย ไม่ได้ขึ้นทะเบียน ควรจะสอบถามและขอดูสารที่ใช้ฉีดด้วย

หมอผิวหนังจะเน้นที่ใบหน้าเป็นหลัก ส่วนตัวหมอเองก็ฉีด “ฟิลเลอร์” ให้กับคนไข้ โดยเฉพาะฉีดร่องแก้ม หลุมสิว ริวรอยที่เห็นเป็นร่องลึก ๆ ที่ไม่ได้เกิดจากการแสดงสีหน้าที่จะแก้ไขด้วยใบที่อก เพราะจะเห็นผลทันที อย่าง คาราวงคนที่มีมาฉิมฝีปากให้อวบอ้วน ส่วนการฉีดจมูกจะไม่ค่อยนิยม เพราะไม่คุ้ม เนื่องจากอยู่ได้ 6-8 เดือน ส่วนใหญ่คนมาฉีดจมูกเพราะยังกลัวการผ่าตัด อยากจะลองว่าถ้าจมูกโค้งจะสวยหรือไม่ เขาก็จะมาฉีด “ฟิลเลอร์” คู่ก่อน พอฉีดแล้วสวยก็อาจจะไปผ่าตัดภายหลัง หรือบางคนอยากโค้งเร็วและไม่อยากผ่าตัดก็มาขอฉีดเลย

ที่ห่วงเรื่อง “ฟิลเลอร์” คือ การใช้สารสังเคราะห์ที่ไม่ปลอดภัย ไม่ได้มาตรฐาน เช่น การใช้ซิลิโคน เบนี ออยล์ น้ำมันพืช น้ำมันใส่ผม เพราะเคยมีรายงานในการประชุมวิชาการแพทย์ผิวหนัง มีสาวประเภทสองบางคนฉีด เบนี ออยล์ ที่หน้า แล้วเกิดอาการแพ้กลายเป็นตุ่มทั้งหน้าเลย รักษายากมาก ในการจะดึงสารออก นอกจากนี้ต้องระวังเรื่องการติดเชื้อ เพราะการฉีดสารพวกนี้ติดเชื้อได้ง่ายมาก เนื่องจากเป็นสารแปลกปลอมที่เข้าไปในร่างกาย ดังนั้นก่อนจะไปฉีด ควรไปฉีดกับแพทย์เท่านั้น และปรึกษาแพทย์ที่จะฉีด ถึงสารที่ใช้ ยี่ห้อ คุณต้องและฉลาก ฉานถึงผลที่จะได้รับ ผลข้างเคียงและเวลาที่สารจะอยู่ได้ ก่อนที่จะตัดสินใจเพื่อความปลอดภัยและคุ้มกับราคาที่เสียไป.

นพวรสฯ บุณชาน : รายงาน